

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/6156
Toplantı Tarihi/Sayısı : 14.6.2022/16
Karar Numarası : 2022/391
Başvuran : M. D.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın kız kardeşinin koruma altına alınması talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran M. D. tarafından gönderilen ve Kurumumuzca 08.02.2022 tarih ve 6156 başvuru numarası ile kayda alınan başvuru dilekçesinde; *"Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından çıkarılan bazı kanunlarda düzenlenen haklarının yasal dayanak olmaksızın elinden alındığını, dilekçesinde bunun detaylarını anlatamayacağını"* beyan etmiş ve bu yüzden bir soruşturmacı görevlendirilmesini talep etmiştir.

3. Başvuran M. D. ile 13.04.2022 tarihinde yapılan SEGBİS görüşmesinde;

a) Başvuran, kardeşinin acilen koruma altına alınması gerektiğini belirterek Burdur Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne başvuru yaptığını, başvurusunda kız kardeşinin İl Müdürlüğüne bağlı bir yetiştirme yurduna alınması talebinde bulunduğunu ancak dilekçesine cevap alamadığını bu konuda Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kendisine yardımcı olmasını istediğini,

b) Başvurusunun kaldığı cezaevindeki tutulma koşullarına ilişkin olmadığını belirtmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

5. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

6. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"Ön inceleme yapılması"* başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; *"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir."*

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"Karar türleri"* başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: *"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."*

8. Mezkûr Yönetmelik'in *"Gerekçeli kabul edilmezlik kararı"* başlıklı 67'nci maddesine göre; (1) *"Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup"*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

9. 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun "Tespit ve İnceleme" başlıklı 21'inci maddesine göre: *"Kurum, korunmaya, bakıma, yardıma ihtiyacı olan aile, çocuk, engelli ve yaşlılar ile sosyal hizmetlere ihtiyacı olan diğer kişileri tespit ve incelemekle görevlidir. Bu kişilerin Kuruma duyurulmasında ve incelemeye ilişkin olarak Kurum ile işbirliğinde bulunulmasında mahalli mülki amirler, sağlık kuruluşları ve köy muhtarları ile genel kolluk kuvvetleri ve belediye zabıta memurları yükümlüdürler."*

10. Mezkur Kanun'un "Korunma Kararı" başlıklı 22'nci maddesine göre: *"Korunmaya ihtiyacı olan çocukların reşit oluncaya kadar bu Kanun hükümlerine göre Kurumca kurulan sosyal hizmet kuruluşlarında bakılıp yetiştirilmeleri ve bir meslek sahibi edilmeleri hususundaki gerekli tedbir kararı 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre yetkili ve görevli mahkemece alınır. Bu karar için gerekli belgeler Kurumca düzenlenir ve ilgili mahkemeye gönderilir. Haklarında derhal korunma tedbiri alınmasında zorunluluk görülen çocuklar mahkeme kararı alınuncaya kadar, bu Kanuna göre kurulmuş kuruluşlarda veya aile yanında mahalli mülki amirin onayı alınmak suretiyle bakım altına alınır. Sosyal hizmet kuruluşlarının kendisine teslim edilen çocuk hakkında yapacağı inceleme sonucunda hazırlayacağı raporda, 5395 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca çocuğun derhâl korunma altına alınmasını gerektiren bir durum olmadığı ve ailesine teslim edilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı kanaatine varması hâlinde mülki idare amirinin onayı ile çocuk ailesine teslim edilebilir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 Kanun'un 9'uncu maddesinde özgürlüğünden mahrum bırakılan veya koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Anılan Kanun kapsamında, özgürlüğünden yoksun bırakılan ya da koruma altına alınan ve bu kapsamda herhangi bir hakkının ihlal edildiğini iddia eden herkesin Kuruma başvurması mümkündür.

13. Somut başvuruda, başvuran kardeşinin acilen koruma altına alınması gerektiğini belirterek ilgili İl Müdürlüğüne başvuru yaptığını, başvurusunda kız kardeşinin İl Müdürlüğüne bağlı bir yetiştirme yurduna alınması talebinde bulunduğunu ancak dilekçesine cevap alamadığını bu konuda Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kendisine yardımcı olmasını talep etmektedir. 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 21'inci ve 22'nci maddeleri uyarınca; koruma altına alınacak kişilerin Kuruma duyurulmasında mahalli mülki amirlerin, sağlık kuruluşlarının, köy muhtarlarının ve genel kolluk kuvvetleri ile belediye zabıta memurlarının yükümlü olduğu, söz konusu kişilerin korunma kararının mahkeme tarafından alınacağı belirtilmiştir.

14. Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde başvuru dosyası incelendiğinde, başvuranın kardeşinin acilen koruma altına alınmasına ilişkin başvurusunun, ulusal önleme mekanizması kapsamında bulunmadığı, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesi gereği Kurumun görev alanına girmediği, incelenme koşullarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 14.06.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK

Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ

Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE

Üye